

Mikä saa nuoret hakeutumaan metsäalan koulutukseen?

Ihminen ja Metsä -seminaari
Metsämiesten Säätiö
16.5.2022

Tutkija Riitta Kilpeläinen

TTS Työteho-seura

Tutkimuksen aineistot – kysely ja haastattelut

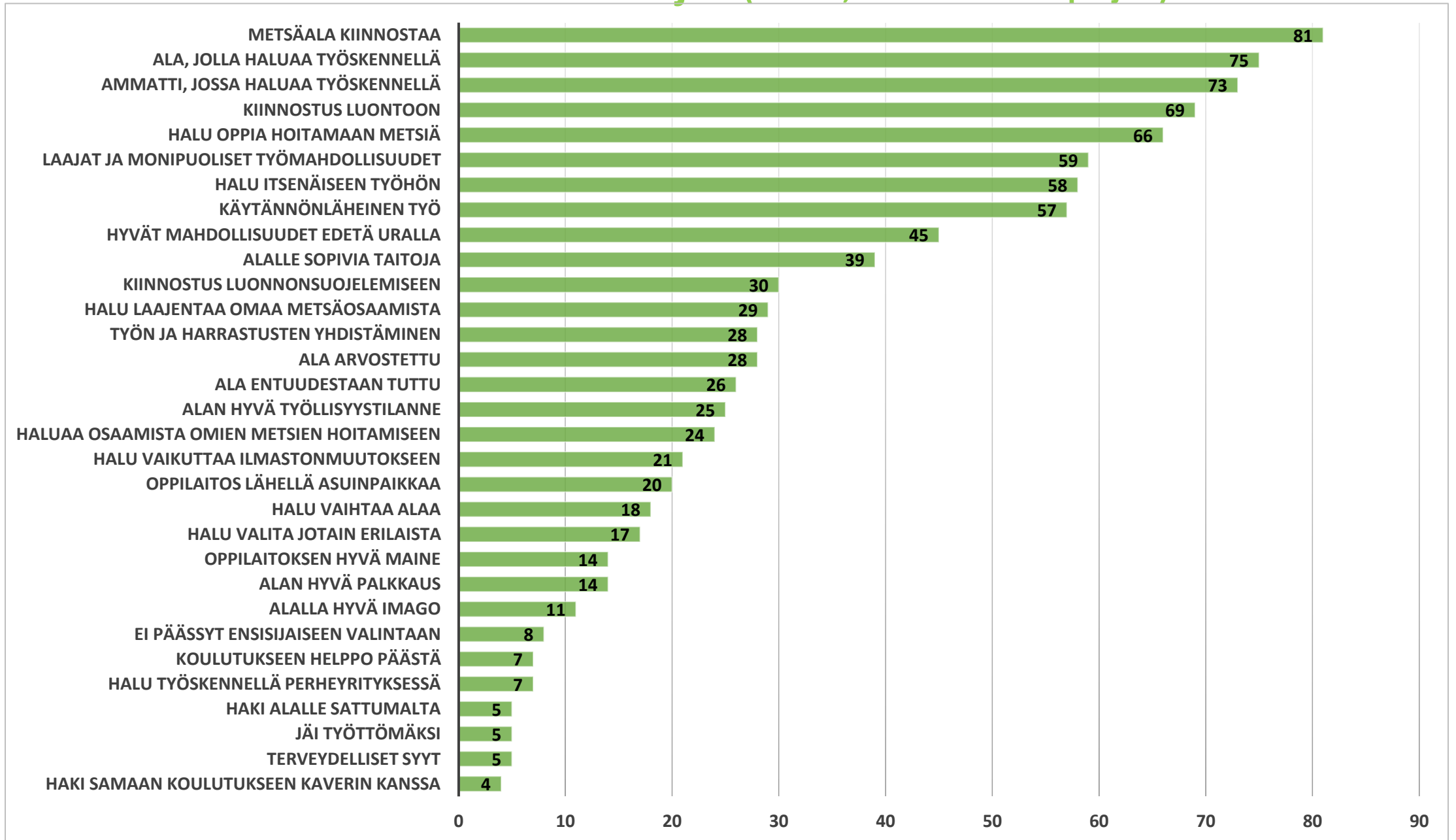
Syksyllä 2021 aloitettu koulutus	Koulutuksen aloittaneiden määrä	Kyselyn vastaajamäärä	Vastausprosentti
Metsäalan ammatillinen koulutus	621	452	72,8
Metsätalousinsinöörikoulutus	273	234	85,7
Metsätieteiden kandidaattikoulutus	105	64	61,0
Kaikki	999	750	75,1

Loppuvuodesta 2021 tehtiin lisäksi 16 teemahaastattelua

Metsäalan koulutuksen valinnoilla yhteyksiä metsään monin eri tavoin

- Metsäalan työkokemusta ennen metsäalan koulutusta 60 %
- Asuinympäristö ennen koulutusta maaseutu tai taajama 51 %
- Harrastuksina luonnossa liikkuminen (52 %), metsästys ja kalastus (43 %), metsätöiden tekeminen (29 %)
- Lähipiirissä metsäalalla työskenteleviä 63 % - yleisimmin perheen ulkopuolinen sukulainen tai kaveri
- 66 % perhe omisti metsää – 11 % omisti myös itse metsää

Koulutusvalintaan vaikuttaneet tekijät (n=750, % vaikuttanut paljon)

Metsäkoulutuksen alanvalintaprofiilit

Metsäala tietoinen valinta

- Metsäalan tietoisesti valinneet suurin ryhmä – 68 % vastaajista
- Koulutuslavalinnassa painottuivat ammatti ja ala, jolla haluaa työskennellä, metsäala koettiin kiinnostavaksi sekä itsenäinen ja käytännönläheinen työskentely kiinnosti
- Koulutustausta enimmäkseen peruskoulu tai lukio (82 %)
- Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 78 %, metsätalousinsinööriopiskelijoista 58 % ja metsätieteiden kandidaattiopiskelijoista 36 % kuului metsäalan tietoisesti valinneisiin

Luonto kiinnostaa

- Luontoon liittyvän kiinnostuksen perusteella metsäalan koulutuksen valinneita oli toiseksi eniten, 16 % vastaajista
- Metsäalan koulutusvalintaan vaikuttivat kiinnostus luontoon ja luonnonsuojelamiseen, halu vaikuttaa ilmastonmuutokseen ja edistää kestäväää kehitystä, halu oppia hoitamaan metsiä tai halu vaihtaa alaa
- Aiempaa koulutusta suorittettuna muita profiileja useammalla - metsäalan koulutus 7 % ja muun alan koulutus 32 %
- Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 6 %, metsätalousinsinööriopiskelijoista 27 % ja metsätieteiden kandidaattiopiskelijoista 44 % kuului luonto kiinnostaa alanvalintaprofiiliin

Metsäosaamisen kehittäminen

- Metsäosaamistaan kehittämään lähteneitä oli vastaajista 8 %
- He painottivat koulutusvalinnassaan halua saada osaamista omien metsien hoitamiseen, laajentaa omaa metsäosaamistaan, mahdollisuutta yhdistää työ ja harrastukset toisiinsa, kokivat alan entuudestaan tutuksi tai kokivat omaavansa alalle sopivia taitoja
- 9 % aiempi metsäalan koulutus, 18 % jokin muu koulutus
- Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 6 %, metsätalousinsinööriopiskelijoista 10 % ja metsätieteiden kandidaattiopiskelijoista 9 % kuului metsäosaamistaan kehittämään lähteneisiin

Työllisyys ja ura edellä

- Työllisyyden ja uran perusteella metsäalan koulutuksen valinneisiin kuului 4 % vastaajista
- Koulutusvalinnassa painotettiin metsäalan hyvää työllisyystilannetta, alan tarjoamia hyviä mahdollisuuksia edetä uralla ja tehdä monipuolisia töitä, alan hyvää palkkausta, arvostusta, hyvää imagoa, oppilaitoksen hyvää mainetta sekä läheisyyttä omaan asuinpaikkaan
- Aiempaa metsäalan koulutusta suorittaneiden osuus tässä profiilissa suurin (10 %), lisäksi muuta koulutusta suoritettuna 16 %
- Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 4 %, metsätalousinsinööriopiskelijoista 4 % ja metsätieteiden kandidaattiopiskelijoista 9 % kuului tähän alanvalintaprofiiliin

Elämäntilannesyyt

- Elämäntilannesyiden perusteella metsäalan koulutuksen valinnoita oli 4 % vastaajista
- Heidän koulutusvalintaansa vaikuttivat monenlaiset syyt, kuten työttömäksi jääminen, hakeutuminen alalle sattumalta, terveydelliset syyt, hakeutuminen samaan koulutukseen kaverin kanssa, ei päässyt ensisijaiseen valintaansa opiskelemaan, koulutukseen pääsy koettiin helpoksi, halu valita jotain erilaista tai halu jatkaa perheyriyksessä
- 92 % koulutustausta peruskoulu tai lukio
- Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 6 %, metsätalousinsinööriopiskelijoista 1 % ja metsätieteiden kandidaattiopiskelijoista 1 % kuului tähän alanvalintaprofiiliin

Missä tehtävissä halutaan työskennellä?

Mitä osaamista työssä tarvitaan?

- Ammatillisen koulutuksen opiskelijat valitsivat tuleviksi työtehtävikseen metsäkoneenkuljettajan, metsäkoneyrittäjän tai metsurin tehtävät riippumatta siitä millä perusteilla koulutusala oli valittu – kokivat tärkeimmiksi tulevassa työssä tarvittaviksi taidoiksi metsäkoneella työskentelyn, koneiden teknisen ja korjausosaamisen sekä työturvallisuuden.
- Metsätalousinsinööriopiskelijat kokivat mieluisimmiksi työtehtävikseen kaikissa alanvalintaprofiileissa metsäasiantuntijan, metsäsuunnittelun, metsänhoidonneuvonnan, puunhankinnan sekä puunkorjuun suunnittelun tehtävät - pitivät tärkeimpinä tulevassa työssä tarvittavina taitoina metsäekologiaosaamista, metsänomistajien kanssa tapahtuvassa työssä tarvittavia vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja sekä asiakkaan tarpeiden huomioon ottamista.
- Metsätieteiden kandidaattiopiskelijoiden suosituimmat tehtävät eri alanvalintaprofiileissa olivat metsäasiantuntija, metsäsuunnittelu, metsänhoidonneuvonta, ympäristönsuojelu, tutkimus, johtotehtävät ja kansainväliset tehtävät - kokivat tärkeiksi taidoiksi valmiuden oppia uusia asioita ja akateemiset taidot (tutkimus- ja kehittämisosaaminen, analyyttinen ajattelu, kriittinen tiedonkäsittely), mutta myös ihmisten kanssa tehtävässä työssä tärkeät yhteistyö-, vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot.

Metsäalaan liittyviä käsityksiä (keskiarvoina, 2=positiivisin, 0=neutraali, -2=negatiivisin)

	Ala tietoinen valinta			Työllisyys ja ura edellä			Luonto kiinnostaa			Metsäosaamisen kehittäminen			Elämäntilannesyyt		
	amma- tillinen	amk	yo	amma- tillinen	amk	yo	amma- tillinen	amk	yo	amma- tillinen	amk	yo	amma- tillinen	amk	yo
Metsäala innovatiivinen /kehityksestä jäänyt	1,30	1,47	1,48	1,19	1,56	1,67	1,35	1,33	1,64	1,46	1,57	1,67	1,03	1,25	1,00
Metsäalan merkitys Suomen taloudelle suuri/pieni	1,69	1,67	1,52	1,56	1,89	1,17	1,54	1,68	1,68	1,71	1,83	1,83	0,90	1,50	2,00
Metsäala edistää /ei edistä kestävää kehitystä	1,33	1,42	1,00	1,25	1,00	0,33	1,31	1,32	1,57	1,43	1,74	1,50	1,03	1,75	1,00
Metsäala toimii vastuullisesti /vastuuttomasti	1,56	1,21	0,48	1,50	1,00	-0,33	1,27	1,17	1,04	1,68	1,35	0,67	1,03	1,50	1,00
Metsäala tasa-arvoinen /epätasa-arvoinen	1,41	1,07	0,35	1,13	0,89	0,17	0,92	0,75	1,00	1,57	0,87	0,00	1,10	1,25	0,00
Metsäala pitää huolen /ei pidä huolta työntekijöistä	1,34	0,82	0,39	1,44	1,00	0,67	0,96	0,76	0,96	1,57	0,52	0,33	1,03	1,00	0,00

Tärkeät asiat koulutuksen jälkeisessä elämässä – top 10

Ammatillinen koulutus	Metsätalousinsinöörikoulutus	Metsätieteiden kandidaattikoulutus
Pitää tulevasta työstä	Pitää tulevasta työstä	Pitää tulevasta työstä
Työ sisällöltään mielekästä	Riittävä ammattitaito toimia metsäalan ammattilaisena	Työ sisällöltään mielekästä
Haluaa työskennellä koneilla	Työ sisällöltään mielekästä	Riittävä ammattitaito toimia metsäalan ammattilaisena
Pystyy kehittämään itseään	Työ ja vapaa-aika tasapainossa	Haluaa huolehtia luonnon hyvinvoinnista
Löytää varmasti metsäalan työpaikan	Työ ympärivuotista ja työn jatkuvuus varmaa	Työ ja vapaa-aika tasapainossa
Riittävä ammattitaito toimia metsäalan ammattilaisena	Työyhteisön ilmapiiri hyvä	Haluaa rakentaa kestävää metsäalaa
Työ ympärivuotista ja työn jatkuvuus varmaa	Työ monipuolista	Pystyy kehittämään itseään
Työ itsenäistä	Pystyy kehittämään itseään	Työ ympärivuotista ja työn jatkuvuus varmaa
Haluaa edetä työuralla	Haluaa huolehtia luonnon hyvinvoinnista	Työllä pitää olla merkitystä
Työ monipuolista	Työskentelyolosuhteet hyvät	Työ monipuolista

Yhteenvetoa

1/2

- Metsäalan opiskelijat kokevat, että metsäammattilaisina heillä on mahdollisuus ja jopa velvollisuus toimia alaan liittyvien virheellisten ja vanhanaikaisten käsitysten korjaajina. Metsäalan imagon kohentamisessa tarvitaan metsäalan ammattilaisten **asiantuntemukseen** perustuvaa ja **tutkimustietoon** nojaavaa **viestintää**.
- Metsäalan ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden perusmetsäosaamisen lisäksi vahvistettava näkökulmaa **ihmisten kanssa** tehtävästä työstä
  - edellyttävät ihmissuhdeosaamista sekä yhteistyö-, verkosto-, viestintä- ja neuvottelutaitoja
  - teknologian kehitys ja digitalisaatio asettavat myös omia haasteitaan metsureiden ja metsäkoneenkuljettajien osaamisen kehittämiseksi
- Metsäalan korkea-asteilla opiskelevat kokivat, että metsäalaan kohdistuu uudenlaisia osaamistarpeita vahvan metsäosaamisen lisäksi
  - tutkimuksen ja **tuotekehityksen** tehtävät, **yrittys- ja ympäristövastuun** tehtävät sekä tutkimustiedon hyödyntäminen ja välittäminen metsänomistajille olivat korkea-asteen opiskelijoiden esille nostamia keskeisiä tehtäväkenttiä metsäalalla
  - metsäalalla suurta potentiaalia **globaaleihin haasteisiin vastaajana**, kuten ilmastonmuutokseen liittyvät haasteet ja puupohjaisten tuotteiden hyödyntäminen esimerkiksi uusiutumattomien tuotteiden korvaajana
  - **lainsäädäntötyö** ja metsiin liittyvät **poliittiset** kysymykset nähtiin tärkeinä

Yhteenvetoa 2/2

- Metsäalan opiskelijat kokivat metsien taloudellisen roolin, alan tarjoamat laajat ja monipuoliset työllisyysmahdollisuudet sekä alan arvostuksen merkityksellisinä
- Metsäalan toiminnassa tärkeää on taloudellinen kannattavuus niin metsänomistajien kuin koko kansantalouden näkökulmasta. Talous ei kuitenkaan ole ekologisia näkökohtia tärkeämpää, vaan metsien hoitoa ja käyttöä tulee toteuttaa **tasapainossa** luontoarvojen säilymisen kanssa.
- Metsien käyttöön liittyviä haasteita tulee ratkoa **poikkitieteellisesti** erilaisten näkemysten välisiä **kompromisseja** ja konsensusta tavoitellen.
- Metsäalan opiskelijat korostivat metsäalalla tehtävän työn olevan **merkityksellistä ja vastuullista vaikuttamista** siihen, miten Suomen metsiä hoidetaan ja millaisena metsät siirtyvät seuraaville sukupolville.
- Väestönkehityksen myötä nuoret nykyistä enemmän suurissa kaupungeissa, ja heiltä **puuttuu** koulutusta edeltävä **yhteys metsäalaan**. Haasteellista on saada herätettyä mielenkiinto omaan elinpiiriin nähden vierasta koulutusalaan kohtaan.

KIITOS

Kilpeläinen Riitta (TTS), Lautanen Eila (TTS), Kärkkäinen Sirpa (SMY), Pokela Eveliina (SMY) ja Issakainen Vilma (SMY):

Metsäalan koulutusvalintaan vaikuttavat tekijät ja niiden huomioiminen koulutuksen markkinointiviestinnässä (2022) TTS:n julkaisuja 462

[Metsäalan koulutusvalintaan vaikuttavat tekijät \(tts.fi\)](https://tts.fi)

Yhteystiedot:

riitta.kilpelainen@tts.fi

050 3087535

#samassametsassa

Suomen
Metsäyhdistys

Työtehoseura

METSÄMIESTEN
SÄÄTIÖ